

měr s exekventem), zásady to, bez níž se jeho předpis mysliti nedá — přípustna i proti nim.

Čís. 5188.

V řízení o umoření rakouských válečných půjček přísluší Ředitelství státního dluhu právo rekursu.

Byl-li krajský soud určen dle Šu 28 j. n. příslušným k rozhodování o umoření válečné půjčky, nebyl oprávněn postoupiti věc okresnímu soudu.

K umoření válečných půjček jest příslušným sborový soud.

Nepříslušnost soudu v řízení mimosporném zakládá jeho zmatečnost.

Důvody zmatečnosti Šu 477 c. ř. s. platí i v řízení mimosporném, pokud ovšem podle povahy věci jsou v něm myslitelný.

(Rozh. ze dne 21. července 1925, R I 586 25.)

Usnesením ze dne 23. ledna 1924, Nd I 80/24 určil Nejvyšší soud podle Šu 28 j. n. krajský soud v H. za soud místně příslušný k umoření rakouských válečných půjček. Krajský soud v H. postoupil usnesením ze dne 19. listopadu 1924 věc okresnímu soudu v R., jenž vyhláškou ze dne 1. dubna 1925 zavedl umořovací řízení. Stížnost Ředitelství státního dluhu do této vyhlášky rekursní soud odmítl. **D u v o d y:** Jak z obsahu stížnosti patrně, vystupuje v tomto případě Ředitelství státního dluhu v Praze v zájmu státu, avšak k zastupování státu před soudem jest dle služební instrukce ze dne 9. března 1898, čís. 41 ř. zák. povolána pouze finanční prokuratura. Na tom nebylo ničeho změněno vládním nařízením ze dne 23. března 1921, čís. 109 sb. z. a n., zejména ani jeho Šem 7 čís. 11, jehož se stížnost dovolává a proto nelze Ředitelství státního dluhu uznati za oprávněné, podati tuto stížnost, již tudíž bylo nutno odmítnouti.

N e j v y š š í s o u d zrušil k dovolacímu rekursu Ředitelství státního dluhu usnesení obou nižších soudů i řízení jim předcházející počínaje usnesením krajského soudu v H. ze dne 19. listopadu 1924, jímž věc postoupena byla okresnímu soudu v R., jako zmatečné, vyslovil nepříslušnost okresního soudu v R. v této věci a uložil mu, by spisy vrátil krajskému soudu v H. jakožto soudu pro věc tuto příslušnému, jemuž náleží v řízení u něho provedeném podle zákona pokračovati a věc vyříditi.

D u v o d y:

Rekursní soud nebyl v právu, odmítnuv stížnost, protože prý stěžující si Ředitelství státního dluhu není oprávněno k zastupování této věci, nýbrž prý jen finanční prokuratura dle své služební instrukce. Rekursní soud přehlédl ustanovení Šu 2 odstavec za čís. 12, v němž výslovně se praví, že pokud v řízení před soudy a zvláště v exekčním řízení jednotlivé právní úkony jinými úřady roz. než finanční prokuraturou — předsevzaty býti mohou, jest ustanoveno zvláštními předpisy. Takových

zvláštních předpisů pro jednotlivé právní úkony jest celá řada, tak zvláště n.imo úkony, svěřené na základě čl. IV. čís. 1 uv. zák. k c. ř. s. zvláštními předpisy (min. nař. ze dne 18. ledna 1898, čís. 28 ř. zák. a jiné) berním úřadům, jež pak jsou oprávněny v přikázaně jim činnosti dle rozh. býv. víd. nejv. soudu ze dne 9. září 1908 R IX 88 8 Gl. U. n. ř. 4317 k rekursum, jsou to v exekučním řízení, jež předpis zvláště vytýká, ustanovení Šu 295 odstavec druhý ex. ř., jenž, odvolávaje se na § 39 odstavec druhý téhož řádu výslovně praví, že poukazující úřad státní může učiniti nejen oznámení nepřipustnosti exekuce, jež se má pokládati za návrh na její zrušení, nýbrž že může také povolení exekuce (zákaz výplaty) napadati rekusem. Tomuto předpisu arci neporozuměl Neumann Kom. k ex. řádu III. vyd. str. 860, když praví, že, chce-li úřad ten podati rekurs, musí neprodleně povolení exekuce, proti němuž rekurováno býti má, zaslati finanční prokuratuře, by rekurs podala. Toto jeho nazírání na ten předpis, neopřené vůbec žádnými důvody, jest ovšem, jak v rozporu samo s sebou — neboť když úřad může sám podati návrh na zrušení exekuce, proč by nemohl sám podati také rekurs nebo naopak, nemůže-li podati rekurs, jak by mohl podati návrh, neboť co o jednom, musí platiti i o druhém, ježto je to zastupování státu před soudem, v jednom případě jako ve druhém — tak v rozporu se shora citovaným předpisem instrukce pro finanční prokuratury, kterého si Neumann právě tak jako rekursní soud vůbec nepovšiml. Ale i v jiných soudních řízeních, než v exekučních, se takové případy zvláštního zmocnění toho kterého úřadu v zastupování státu vyskytují, jak předpis sám vytýká, a sem patří zvláště také případ, o který jde. Zákonem ze dne 22. prosince 1920, čís. 686 sb. z. a n. bylo zřízeno Ředitelství státního dluhu v Praze s tím, že bližší ustanovení o jeho působnosti ponechává se nařízení vlády, toto vládní nařízení pak, vydáno byvši dne 23. března 1921 pod čís. 109 sb. z. a n. stanoví v Šu 7 čís. 11 výslovně, že v příčině umoření státních dlužních úpisů a kuponu náleží Ředitelství státního dluhu v Praze míti v patrnosti nesprávné nebo vadné vyhlášky amortisační, dbáti toho, by nepřislušné neb nesprávné vyhlášky neb nálezy amortisační nevešly v moc práva a za tím účelem vésti s dotyčným soudem potřebnou korespondenci, a neměla-li by úspěchu, podati zprávu ministerstvu financí. Z tohoto předpisu, zejména z toho, že Ředitelství státního dluhu má dbáti, by vyhlášky nevešly v moc práva, plyne zcela jasně, že má povinnost podávati proti vyhláškám těm opravné prostředky, tedy rozklady a rekursy, pokud přípustny jsou, neboť jinak právě jich právní moc zameziti nelze. Že však se nemá v té příčině obraceti teprve na finanční prokuraturu, plyne zcela jasně z toho, že má samo vésti se soudem k cíli tomu potřebnou korespondenci, t. j. činiti příslušné návrhy a tudíž podání, k nimž ovšem náleží zejména řečené opravné prostředky. V čís. 15 téhož Šu vlád. nař. se mu ukládá, činiti opatření v případě zabavení neb obstavky pohledavek ze státních dlužních úpisu, což se vztahuje na vyložený již odstavec druhý Šu 295 a pak § 379 čís. 3 a 402 ex. ř. Aby věc byla zcela jasná, doložiti dlužno jen ještě, že případ jest ještě bezpochybnějším než shora případ Šu 295 odstavec druhý ex. ř., kde by vzhledem k čl. XXXII. uv. zák. k c. ř. s. mohl konec konců snad býti hájen i náhled, že, poněvadž podle Šu 78 ex. ř. platí i v exekučním řízení před-

pis §u 520 c. ř. s., že písemné rekursy musí podepsány býti advokátem, písemný recurs poukazujícího úřadu musí býti podepsán finanční prokuraturou, což ovšem pak by vyšlo na stejno s požadavkem, že prokuraturou musí býti podán, avšak v případě, o nějž jde, ani tento z nepřislušné dálky přivzatý důvod místa míti by nemohl, protože zde jde o řízení nesporné (§ 1 odstavec druhý cís. nař. ze dne 31. srpna 1915, čís. 257 ř. zák. řízení umořovací upravujícího), v němž všechna podání i rekursy mohou si strany spisovati samy, aniž třeba podpisu advokáta (§ 5 nesp. říz.), což tedy platí i pro úřad, který povolán jest, jednati na soudě jako strana jménem státu. Pakli však ředitelství státního dluhu k podání rekursu jest oprávněno, dlužno vejíti nejprve v uvažování otázek formálně právních, z nichž na snadě jest v přední řadě otázka příslušnosti nižších stolic a související s tím otázka zmatečnosti. Příslušnost v řízení nesporném jest výlučná, neboť předpisy jurisdikční normy, sem spadající § 105—122, v nichž zahrnut i § 115, upravující příslušnost v řízení umořovacím, neznají prorogace §u 104 téže normy, pročež nejen § 2 čís. 1 nesp. říz. nabádá soudce, by příslušnosti své přísně dbal a, není-li příslušným, věc příslušnému soudu odkázal a § 41 j. n. nařizuje, že příslušnost svou má z úřední povinnosti vyšetřiti, nejsa nijak vázán na to, co strany v té příčině udávají, nýbrž § 44 j. n. výslovně mu ukládá povinnost, nepřislušnost, jakmile ji postřehne, v každém období řízení vysloviti. Nepříslušnost tedy zakládá zmatečnou obdobnou zmatečnosti ve sporu dle §u 477 čís. 3 c. ř. s., k čemuž doložiti dlužno, že dle nauky i praxe důvody zmatečnosti, v §u 477 c. ř. s. vypočtené, platí nutně i v řízení nesporném, pokud ovšem dle povahy jeho jsou v něm možny. Zmatek §u 477 čís. 2 c. ř. s. je v §u 83 zákona o soud. org. výslovně uznán, ale ještě větší síly jest zmatek §u 477 čís. 3 c. ř. s., když věc místo sborovým soudem vyřízena soudem okresním. Avšak v tomto případě nebyl okresní soud v R. pro tuto umořovací věc příslušným a nebyl důsledkem toho příslušným ani rekursní soud, jenž o rekursu rozhodl. Krajský soud v H. byl usnesením nejvyššího soudu ze dne 23. února 1924 č. j. Nd I 80/24 určen dle §u 28 j. n. za soud příslušný, a, ač se tam praví, že se určuje jako místně příslušný, přece byla tím vyslovena také věcná příslušnost, protože dle §u 28 j. n. má nejvyšší soud vyvoliti místně příslušný soud ze soudů věcně příslušných. Nebyl tedy krajský soud vzhledem k §u 29 j. n., dle něhož příslušnost řádně založenou podržel až do konce, oprávněn se sebe ji svalovati a na okresní soud v R. s odvoláním na rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 30. dubna 1924 sb. n. s. čís. 3796, jež vyšlo ve věci docela jiné, přesunouti. K otázce, zda věcně příslušným je v příčině válečných půjček sborový nebo okresní soud, dlužno stručně uvést jen toto: Pravda sice, že dle odstavce čtvrtého §u 115 j. n. ve všech případech, kde nedopadá příslušnost dle odst. 1—3, příslušným jest okresní soud, ale příslušnost dle odstavce prvního přichází tu přece v úvahu takto: Jde-li o umoření státních obligací, je příslušným sborový soud, v jehož sídle se dotyčné úvěrní knihy vedou. Ovšem předpis platí jen pro tuzemské státní obligace, jakými válečné půjčky rakouské samy o sobě nejsou, ale pokud čsl. stát zákony o tom vydanými a všeobecně známými honorování jich dobrovolně převzal, má na nich zrovna tak zájem, jako na státních obli-

gacích tuzemských, nebo-li přímo řečeno, válečné půjčky státem mocí zákona k honorování převzaté jsou mocí tohoto převzetí čsl. a tudíž tuzemskými státními obligacemi. Než právě důvodem věcné příslušnosti sborové je tento státní zájem a dlužno tedy na ní setrvati, pročez, když místní příslušnost není dána, ježto úvěrní knihy se v tuzemsku nevedou, jest to případ Šu 28 j. n., když půjčky, o něž jde, výslovně se označují za převzaté a amortisace žádána k cíli výměny za náhradní papíry. Není tedy nejmenší námitky proti příslušnosti krajského soudu, ani s tohoto hlediska, i kdyby po výroku dle Šu 28 j. n. ještě v úvahu přicházeti mohla.

Čís. 5189.

Novela o právu manželském (zákon ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n.).

Za rozluhu dle Šu 17 zák. lze žádati i tehdy, byl-li vysloven rozvod manželství od stolu a lože rozsudkem pro zmeškání.

Pokud nemůže žádati za rozluhu dle Šu 17 zákona manžel, jenž zavdal příčinu k rozvodu.

(Rozh. ze dne 23. července 1925, R I 610/25.)

Manželství manželů B-ových bylo rozvedeno od stolu a lože k žalobě manželky rozsudkem pro zmeškání, jenž nabyl právní moci, z viny manželovy. Napotomní žádosti manžela o povolení rozluhy soud první stolice vyhověl a prohlásil manželství rozloučeným z viny manželovy. **D u v o d y:** Soudním šetřením bylo zjištěno, že manželství bylo právoplatným rozsudkem krajského soudu ze dne 15. prosince 1924 z viny Václava B-a rozvedeno od stolu a lože. Ze spisů rozvodových bylo dále zjištěno, že z důvodů, v Šu 109 obč. zák. uvedených, byl za rozvodový důvod vzat důvod, že Václav B. dopustil se cizoložství. Okolnost tato byla ostatně dosvědčena v řízení o rozluhu manželství i Aloisii S-ovou, s níž Václav B. cizoložné styky udržoval a udržuje. Jest proto zjištěno, že by okolnosti, ve sporu o rozvod na jevo vyšlé, které se kryjí s důvody rozluhy podle Šu 13 písm. a) zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., byly již tehdy oduvodnily výrok o rozluce, kdyby oň bylo bývalo žalováno. Bylo proto vysloviti rozluhu manželství (§ 17 cit. zák.). Do usnesení tohoto byl dle přesného znění téhož paragrafu převzat výrok o vině z rozsudku ve sporu o rozvod téhož manželství. Okolnost, že manželka Václava B-a odpírá souhlas k rozluce, není výroku tomu na překážku poněvadž podle Šu 17 zákona není ku povolení rozluhy souhlasu druhého manžela třeba a lze rozluhu vysloviti na žádost kteréhokoliv z manželů, tedy i toho, jenž má na rozluce vinu. **R e k u r s n í s o u d** napadené usnesení potvrdil ze správných jeho důvodů, k nimž dodal: § 17 rozl. zák. předpokládá, že byl soudem vysloven právoplatně rozvod manželství, dále, že rozvod byl vysloven z některého důvodu rozvodového, který je zároveň důvodem rozluhy, dále, že jeden z rozvedených manželů žádá o rozluhu manželství na podkladě provedeného již sporu o rozvod, posléze, že soud v řízení nesporném